

A népek barátságának egyeteme

Moszkva világváros, s utcáinak, tereinek megszokott képéhez hozzátartoznak a külföldi látogatók: turisták, újságírók, üzletemberek, politikusok, más országok tudományának és kultúrájának képviselői, kiknek nagyobb része néhány nap vagy hét alatt gyűjti össze hol gazdagabb, hol felületesebb benyomásait a szovjet életről. De van a külföldieknek egy olyan, fiatalokból álló rétege is, amely hosszabb időt tölt itt — vagy Leningrádban, Harkovban és más városokban —, hogy alapos képzettséggel, komoly munkára jogosító diplomával térjen vissza hazájába. E diákok, aspiránsok kezdetben főleg a szocialista országokból érkeztek (a II. világháború befejezése óta negyvenezeren végezték tanulmányaikat a Szovjetunióban), de 1956-tól kezdve körük évről évre tágult, számuk a volt gyarmati és függő országok fiaival gyarapodott, akik közül eddig már 5000-en kaptak szovjet diplomát.

A külföldi diákok, akik számára faji és nemzetiségi hovatartozásuktól, politikai és vallási meggyőződésüktől és nemüktől függetlenül nyitva állnak a szovjet főiskolák kapui, a szovjet diákokkal egyforma juttatásokat élveznek. A moszkvai lakos számára ma már nem jelent egzotikumot, ha azt látja, hogy a 64. számú klinikai kórházban kolumbiai orvostanhallgató asszisztál az operációnál, vagy pedig a Vörös Proletár üzemben indiai mérnökhallgató tanulja a gépgyártás titkait, a Sabolovka utcai új tömbházak lakóit kiszolgáló telefonközpontban egy tanganyikai fiatalember bonyolult fizikai képletek tanulmányozása közben várja, hogy hívására kapcsolják Leningrádot, és a Visztavocsnij pereulok-beli fodrászatban egy perui leánynak fésülök a haját. A Nagy Színház balettjének nézői között csillogó szemmel figyelő kubai vagy szíriai fiatalok sem feltétlenül turisták, hanem esetleg több éven át a szovjet főváros diáktársadalmához tartoznak, és ha egy plakát indiai táncsoport felléptét hirdeti egy üzemi klubban vagy akár a Kreml kongresszusi termében, könnyen lehet, hogy tagjai itt ismerkedtek össze, és szövetkeztek hazájuk művészetének ápolására és terjesztésére.

*

Ázsia, Afrika és Latin-Amerika országainak fiatal képviselői Moszkva több tanintézetében megtalálhatók: a Lomonoszov Egyetem fakultásain, a különböző mérnöki, orvosi és más főiskolákon. Java részük azonban egy nagy, közös, egyenesen nekik szánt létesítmény keretében tanul, ahol az oktatógárda különös gonddal veszi figyelembe mind az ide érkező fiatalok nehézségeit — amelyek nemegyszer eltérőek a szovjet diákok problémáitól —, mind pedig azokat a sajátos otthoni feladatokat, amelyek a végzetekre a diploma megszerzése után várnak. A gyarmati rendszer béklyóit levetett vagy azt még feszegető ázsiai, afrikai és latin-amerikai népek nemzeti felszabadító harcának részét és folytatását jelenti a füg-

getlen, önálló fejlődés biztosítása, nemcsak politikai, hanem gazdasági, szociális és kulturális téren egyaránt. E többnyire fiatal államoknak hosszú lemaradást kell behozniuk, hiszen a gyarmatosítók ún. civilizációs missziójával együtt járt a helyi lakosság sötétségben tartása, ezért sok a bepótolni való, s bonyolult, sokrétű problémákkal kell megküzdeni.

Az elsőrendű feladatok közé tartozik tehát a jól képzett, népe ügyét odaadással szolgáló értelmiség kialakítása. A szocialista országok — köztük hazánk is — a fejlődő országoknak nyújtott támogatás során hozzájárulnak a főiskolák, tudományos központok létrehozásához, felszereléséhez, és nem utolsósorban a nemzeti szakkáderek képzéséhez is. Ennek jegyében született tíz évvel ezelőtt Moszkvában *A Népek Barátságának Egyeteme*, amelynek — alapítása után egy évvel — Patrice Lumumba, a kongói nép hőse nevét adományozták.

Az 1960 februárjában több szovjet társadalmi szervezet javaslatára létrejött alapítási határozat megfelelt a három kontinens haladó erői óhajának. A világ különböző pontjain megjelent sajtóközlemény visszhangjaként azonnal megindult a felvételi kérelmek áradata, s mindjárt az első hónapokban több tízezer jelentkező fordult a három földrész országaiban működő szovjet követségekhez, egyes szovjetunióbeli társadalmi szervezetekhez vagy egyenesen az új egyetemhez. Rövid idő alatt ki kellett választani azt a félezer diákot, aki a legméltóbbnak látszott a felvételre (elsősorban a kevésbé jómódúak támogatása volt a cél), felül kellett vizsgálni képességeiket és tudásukat, megszervezni Moszkvába utazásukat és elősegíteni alkalmazkodásukat az új éghajlathoz, környezethez. Az egyetem első polgáraként beiratkozott Ahmed Taki ma már végzett orvos, hazájában, Sierra Leonében dolgozik.

Az első évben az előkészítő fakultásra 539 külföldi és 57 szovjet hallgatót vettek fel. Ma négyezer a hat alapvető fakultás diákjainak száma, s rajtuk kívül még több százán tanulnak itt továbbképzés formájában.

1965 fontos dátumot jelentett az egyetem életében: az orvosi fakultás kivételével, amelynek hallgatói egyéves gyakorlatra még Moszkvában maradnak, öt karon kiosztották az első diplomákat. 1970 nyaráig, tehát az egyetem fennállásának tíz éve alatt háromezerre nőtt a végzettek száma. A beiskolázási szám most évente 600 külföldi és 225 szovjet diákot jelent. De most is, e 600 helyre rendszerint hét-nyolcezer kérvény érkezik.

A külföldi diákok 84 országot képviselnek. A legtöbben vannak Latin-Amerikából (964-en), innen is a legnépesebb a chilei csoport (186). Más országok, ahonnan sok diák tanul a Lumumba Egyetemen: India (210), Szíria (143), Mexikó (109), Nepál (99), Szudán (95), Kenya (81). A 3092 külföldi diákból 447, a 969 szovjet diákból 125 nő. Az összes hallgatók több mint 75 százaléka 26 éven aluli.

A 84 országból összesereglett, más-más nyelvet beszélő, különböző felfogású és kulturális színvonalú hallgatók tömegének oktatásában és nevelésében természetesen sok probléma adódik. Mindenben közös nevezőre hozni őket megvalósíthatatlan feladat. Minden diák joga megőrizni vagy kívánsága szerint alakítani egyéniségét, meggyőződését. Kötelező viszont mindenki számára a tanulmányi előmenetel, az együttélés megkövetelte fegyelem betartása és a barátság szellemének ápolása. Ehhez pedig szükség van egy közös nyelvnek, az oroszoknak az ismeretére. Ezért

az első évben, néhány kivételtől eltekintve, minden külföldi elvégzi az előkészítő fakultást, ahol annyira meg kell tanulnia oroszul, hogy majd megértse és jegyezni tudja az előadásokat, részt vegyen a szemináriumokon és gyakorlati foglalkozásokon, olvassa a szakirodalmat, letegye a vizsgáit és megírja évi dolgozatait, valamint diplomamunkáját. Eközben a nyelvtanuláson kívül néhány olyan általános tantárgyból is felkészül, amelyekre a későbbi években mint alapra szüksége lesz.

Aki olyan nehézségekkel küzd, hogy egy év alatt nem éri el a kellő színvonalat, annak megengedik a második előkészítő évet. A többség azonban már egy év után megkezdheti az alapvető fakultáson a munkát. A szovjet diákok az előkészítő év alatt idegen nyelveket és különböző alaptárgyakat tanulnak.

*

Az egyetem sajátos jellegének megfelelően a legelső oktatási egység, amelyet falai közt létrehoztak, az orosz nyelvi tanszék volt. 1960 szeptemberében alakult meg 120 tanárral; ma 162-en dolgoznak itt, közülük 23 a tudományok kandidátusa.

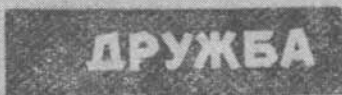
A külföldiek számára szervezett orosz nyelvi oktatásnak már azelőtt is sok tapasztalata halmozódott fel, számos módszertani megoldása alakult ki a Szovjetunióban. Mivel azonban ide nagyszámú és állandó jellegű diákcsoportok érkeztek egy-egy országból, lehetővé vált, hogy az oktatásban jobban támaszkodjanak az anyanyelvre, valamint a már ismert ún. közvetítő (spanyol, angol, francia és más) nyelvekre, és eredményesebben készítsék elő a diákokat annak a fakultásnak a szaknyelvéből, amelyre beiratkoztak. A tanárok ilyenforma „szakosítása” is könnyebb itt, ahol egy tömegben található a külföldi hallgatók, de még a bőségesen rendelkezésre álló auditív és vizuális eszközök is nagy segítséget jelentenek. A magnetofonokat, filmeket nemcsak a tanórákon használják, hanem minden diák hetente ötször egy-egy órát egyéni foglalkozásként is a nyelvi laboratóriumban tölthet, ahol 96 hallgató dolgozhat egyszerre. A nyelvi ismeretek tökéletesítése a későbbi évfolyamokon is folyik, és nemcsak a filológusoknak, hanem bármely más kar végzősének joga van hazatérte előtt hivatalos fordítói vizsgát tenni; egyharmaduk él is ezzel a jogával.

Az a sokoldalú tevékenység, amellyel az egyetem nyelvtanárai egyre javítják módszereiket — például több mint 70 tan- és segédkönyvet adtak ki a helyi oktatási viszonyok figyelembevételével —, egyrészt érzeteti hatását a diákok előrehaladásában, másrészt pedig tanszéküket sajátos központtá emelte. Tapasztalataikat más szovjet főiskolák testvérekatedrái is tanulmányozzák, tudományos-módszertani konferenciáikon, továbbképző tanfolyamaikon, nemzetközi szemináriumakon sok más ország szakemberei is részt vesznek.

A szovjet diákok nagy segítséget jelentenek a külföldieknek az orosz nyelv gyakorlásában, a szakanyag elsajátításában, a barátság szellemének építésében és elmélyítésében, az életkörülményekhez való alkalmazkodásban: együtt tanulnak, szórakoznak, készülnek fel az életre. Mindegyenakkor nekik is ösztönzést jelent, s az egyetem tudományos színvonalára révén a *Lumumba-diploma* jó ajánlólevél bárhol, ahol munkába állnak. Nem egy esetben maga az Alma Mater aspiránsi ösztöndíjjal, majd további kutatói és oktatói munkával várja őket.

EL MEJOR HOMENAJE QUE LE PODEMOS RENDIR
A LENIN ES LLEVAR NUESTRO NIVEL ACADÉMICO

REVISTA DE LA
UNIVERSIDAD
DE PATRICE LUMUMBA
DE KINSHASA

REVISTA
DE LA UNIV.
DE PATRICE
LUMUMBA

CELEBRACION DE LA
FECHA DE INDEPENDENCIA
DE CENTROAMERICA

El día 15 de septiembre de 1960, los países centroamericanos celebraron su independencia. Este día es un día importante para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España. Este día es un día de orgullo y de alegría para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España.

En este día, los centroamericanos celebraron su independencia. Este día es un día importante para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España. Este día es un día de orgullo y de alegría para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España.

Este día es un día importante para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España. Este día es un día de orgullo y de alegría para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España.

Este día es un día importante para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España. Este día es un día de orgullo y de alegría para los centroamericanos, ya que es el día en que se independizaron de España.

**Mue-
tros
igre-
sados**

LA... (text continues)

**COLOMBIA
EN
BIELORRUSIA**

El... (text continues)

A Lumumba
Egyetem
több nyelven
megjelenő
diáklapjának
egyik
spanyol száma

A Népek Barátságának Egyeteme egy évtized alatt nemzetközi tekintélyt vívott ki magának. Az évfordulóra küldött üdvözetében az ENSZ főtitkára, U Thant, aki két ízben is vendége volt ennek az intézménynek, ezt írta: „A Patrice Lumumba Egyetem viszonylag fiatal kora ellenére már széles körben ismert mint a fejlődő országok számára oly nélkülözhetetlen szakemberek képzésének fontos tudományos központja.“ Ezt az elismerést az UNESCO és más nemzetközi szervezetek is megerősítik, amikor az egyetem professzorait meghívják szaktanácsadásra különböző bizottságaikba. Az ENSZ felkérésére rendszeresítette a Lumumba Egyetem a mérnökök számára szervezett négy hónapos továbbképző tanfolyamait. A 82 tanszéken működő 864 tanár, kiknek fele a tudományok kandidátusa vagy doktora, az oktatás mellett a kutatómunkának is az élvonalában halad és egyre bővíti nemzetközi kapcsolatait. Sok külföldi egyetemmel kötöttek együttműködési szerződést, részt vesznek a különböző kongresszusokon, konferenciákon, szimpozionokon, tapasztalatcseréken. A fiatal egyetem hamar kialakult hagyományai közt szerepel neves külföldi

szakemberek meghívása is, akik előadásokat tartanak, és ugyanakkor megismerkednek az itteni oktatói és tudományos tevékenységgel.

A Lumumba Egyetemen folyó kutatómunka a modern tudomány követelményeihez igazodik, annak aktuális, alapvető problémáival foglalkozik mind elméleti síkon, mind pedig a termelés, egészségügy és a gyakorlati élet sok más területét szolgálva, így részben a Szovjetunió, nagyobbrészt pedig az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok fejlődéséhez járul hozzá. Különösen nagy jelentőségűek az olyan kutatások, mint a matematikai módszerek alkalmazásának kiterjesztése a tudomány, technika és a gazdasági élet területére, az elméleti fizika több ágának fejlesztése és mások.

Mindezzel összhangban van az egyetemen folyó oktatás szervezeti felépítése is. A hat alapvető fakultáson (mérnöki; fizikai-matematikai és természettudományi; orvosi; mezőgazdasági; történelmi és nyelvtudományi; közigazdasági és jogi kar) az egyes szakok sajátos célkitűzései, a tantervek, a programok, a tananyag összeállítása kettős feladatnak felel meg: biztosítani egy általános alapot a diákoknak szakmájuk ismeretében, másrészt, figyelembe véve a fejlődő országok követelményeit, a lehető legsokoldalúbb munkára felkészíteni őket a választott szak keretén belül. Így például az orvosi fakultáson a gyógyászat mellett az egészségügy alapvető szervezését és a különleges járványos betegségek leküzdésének módjait is tanítják; a mezőgazdasági kar végzettje nemcsak képzett agrónomus, hanem megismerkedik az állattenyésztés, a mezőgazdaság gépesítése, szervezése és irányítása sok olyan részletkérdésével is, amely a „megszokott“ feltételek között nem szerepel a tantervekben. Ha a tanári kollektívák eredményesen tanulmányozzák a forró égővi bőr-, nemi és más fertőző betegségeket, a trópusi és szubtrópusi zónák magas terméshozamának elméleti alapjait, a különleges állatfajták tenyésztésének módjait, az építkezés, az erdősítés, a földművelés problémáit a száraz és a páradús forró égővi klíma feltételei között, a fejlődő országok jogi és gazdasági viszonyait, nyelvét, történetét, kulturális problémáit — mindez pozitívan hat az oktatásra és a diákok munkájára is. Az a kenyai diáklány, aki itt kezdi vizsgálni, tanárainak irányításával, az egyik antilop-fajta háziasítását, ezt otthon népe hasznára fogja gyümölcsöztetni. Egyik történelem szakos diák, kinek diploma-dolgozatnak készülő tanulmányát már egy akadémiai folyóirat közölte, a kis Mauritius-szigeti új afrikai állam történetének leírásával és elemzésével bizonyítja, hogy az imperialistaellenes forradalmak mint a nemzetközi forradalmi folyamat részei az afrikai népek modern történelmének fő tartalmát alkotják. Az aspiránsként tovább tanuló nigériai filológus lány disszertációját a yoruba nyelv felmérésének szenteli, egy braziliai aspiráns pedig a Xingu folyó mentén élő kamaiura indiánok nyelvét és életmódját tanulmányozza.

*

Itt, a Barátság Egyetemen nemcsak a kötelező tantárgyak keretében, de a tanszékek mellett, a tudományos körökben is azt tanulják a hallgatók, hogy az elmélet és a gyakorlat csak együtt vezet eredményre. A tíz év alatt félmillióra nőtt könyvtáron (melyben csak tudományos folyóiratból ezret találnak, a legkülönbözőbb nyelveken) és a 151 jól felszerelt laboratóriumon kívül a külföldi diákoknak úgyszólván az egész szovjet

főváros, sőt, még 34 más város is munkaterületet jelent: 210 üzem, kórház, gazdaság, múzeum és más intézmény szívesen befogadja a szakmai gyakorlat idejére őket, mert őszinte lelkesedéssel, szorgalommal dolgoznak. De éppen ezért a Lumumba Egyetemről kikerült végzettek nagy megbecsülésnek örvendenek hazájukban is. Hosszú a listája azoknak, akik a fejlődő országok egyetemlein, speciális iskoláiban, kutatóintézetekben dolgoznak, nem egy tanszékvezető és dékán lett közülük, s már jó néhányan számottevő szakdolgozatokat, könyveket jelentettek meg. És mindez rövid idő alatt — hiszen az első hallgatókat alig tíz évvel ezelőtt avatták egyetemi polgárrá...

Az itt folyó munka egyik fő érdeme a konkrét tudásanyag közvetítésén kívül a fejlett módszerek elsajátíttatása mind a természet-, mind a társadalomtudományok terén. Sok végzett írja otthoni tapasztalatairól szóló beszámolójában — a hetenként kétszer megjelenő diáklap, a *Druzsba* rendszeresen közli e leveleket, amelyek sajátosan biztosítják a kapcsolatot a „régik” és az „új” nemzedék között —, hogy felkészültségük magas színvonalúnak bizonyul, és a gyakorlatban jól fel tudják használni mindazt a tudást és tapasztalatot, amit az egyetemen szereztek.

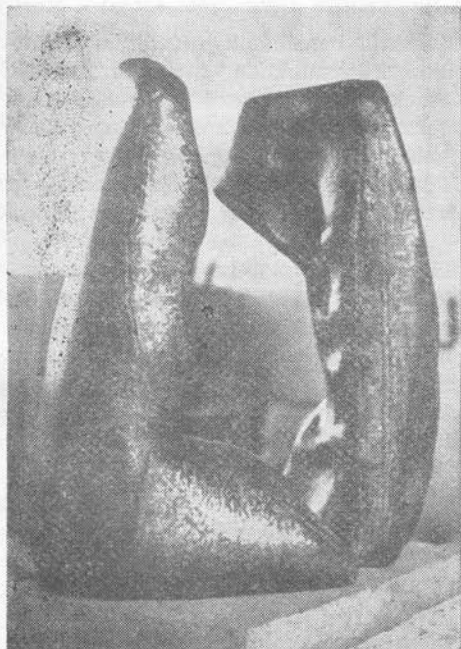
De mindehhez hozzájön még az, amit az egyetem elnevezése is tükröz: ez az intézmény az *internacionalizmus iskolája*, a szó legnemesebb értelmében. Erről az egyik indiai aspiráns azt vallja, hogy amit itt tanult, az elsősorban az összetartás a haladás érdekében, az élet minden területén. „Tíz év alatt nagy utat tettünk meg — írja —, és már kialakítottuk a barátság és nemzetközi testvériség hagyományait... Azt jelenti-e ez vajon, hogy elveszítjük nemzeti sajátosságunkat és hazafiságunkat? Nem. A nemzetköziség vagy nemzetközi testvériség logikusan összefonódik a nemzeti és hazafias törekvésekkel. Kik nevezünk hazafinak? Hazafi az, aki a nép vágyait fejezi ki és harcol megvalósításukért. Az igazi hazafi mindig népe oldalán áll, annak követe, harcának, reményeinek és törekvéseinek, múltjának, jelenének és jövőjének propagandistája... De aki elveti a nemzetköziséget korunkban, az igaz hazafi sem lehet. Úgy vélem, hogy az internacionalizmusért harcolni kell, mivel a barátság nem merül ki abban, hogy lelkesedünk egymásért. És még valami. Az a barátság, amelyről beszélünk, a béke, szabadság és társadalmi igazságosság ügyéért vívott harcban is nélkülözhetetlen. Egyesülnünk kell, el kell vetnünk kétségeinket, országunk kultúrája igazi hirdetőivé kell válnunk. Az imperialistáknak és neokolonialistáknak pedig azt akarjuk mondani, hogy a barátság, együttműködés, kölcsönös segítség, támogatás és szolidaritás szelleme, amely egyetemünk falai között sorainkban kialakult, szilárd alapot jelent: ellenállunk a zsarolás, az erőszak, az embertelenség és mindenfajta elnyomás politikájának.“

Ez a szellem nem szólamok útján, hanem a mindennapokban, az itt eltöltött 5—6 év kis és nagy eseményeiben, rendezvényeiben, beszélgetéseiben, a közös munkában és pihenésben alakul ki. Ezt szolgálja az a mód is, ahogy az egyetem a diákok életét megszervezi, de hozzájárul az is, amit az egyetemi demokrácia keretében ők maguk tesznek. A karok, évfolyamok, tudományos körök szakok szerint csoportosítják a hallgatókat. A *zemljacsesztvo* — a „földiek szervezete” — országok szerint tömöríti őket és intézi ügyeiket, törődik a tanulásban elmaradottakkal, foglalkozik a fegyelem megtartásával, fogja össze a honfitársakat és tartja

fenn, ápolja bennük a hazájukhoz tartozás érzését, nem az elszigetelődés, hanem a közös ügyért történő egyesülés szellemében.

A diákok képviselői ott találhatók, és gyakran hallatják szavukat az egyetemi tanácsban. A diákok önálló *Barátság Tanácsa* szervezi a „Szolidaritás, béke és barátság“ fesztiválokat, amelyekre más főiskolákat is meghívnak, megrendezi „a kontinensek napjai“-t és szolidaritási akciókat az indokínai nép harcaival, megemlékeznek az egyes országok nemzeti ünnepeiről. A *Nőtanács* küldöttjei Kazahsztanban és más, régebben elmaradott köztársaságokban ismerkednek a szovjet nők életével. A sportklubnak 16 szekciója és 1200 aktív sportolója van. A különböző művészeti csoportok műsoraikban előszeretettel mutatják be nemzeti táncukat, dalaikat, ápolják irodalmukat. A vakációkat a diákok pihenőtáborokban és önkéntesmunka-telepeken töltik, és sokat kirándulnak a Szovjetunió különböző vidékeire; meghívott vendégként iskolák, gyárak, kolhozok dolgozóival találkoznak, és őket is sokan látogatják meg, szovjet emberek és külföldi vendégek egyaránt. A találkozások Tyitov úrhajóssal és Alejo Carpentier kubai íróval, Ulanova táncművésznővel és India oktatásügyi miniszterével, argentin és dán, cseh és egyesült államokbeli tudósokkal mind mély nyomot hagynak bennük.

Kemény munkában töltik napjaikat, éveiket, de azért az élet sűrűjében élnek. Az itt sokszor észrevétlenül megszülető őszinte barátság túllépi az országok határait, és az egyetem végzettjei tudásban, lélekben gyarapodva térnek haza.

Elekes István: Kompozíció (két nézetben)